

MØTEPROTOKOLL

Formannskapet 2023 - 2027

Dato: 18.01.2024 kl. 09:00

Sted: Bystyresalen

Til stede: Simon Andreas Brännström (Frp), Margrethe Motzfeldt (H), Julia Sanna Maria Brännström Nordtug (Frp), Anna Margaretha Solberg (KrF), Ståle Solberg (SaFoSa), Svein Larsen (Ap), Terje Asbjørn Klavestad (Ap), Henriette Holt Gausdal (Sp), Jan Petter Bruun Bastøe (R)

Forfall: Magnus Arnesen (H), Therese Thorbjørnsen (Ap)

**Møtende
varamedlemmer:** Ann-Hege Indrevoll (H), Desiré Helén Craggs (Ap)

Andre: Kommunedirektør Turid Stubø Johnsen, direktør helse og velferd Kirsti Skaug, direktør organisasjon Elin Cathrine Hagen, direktør oppvekst Erik Bråthen, direktør teknisk Liv Karin Sørli, koordinator helse og velferd Elisabeth Grønberg Langvik, virksomhetsleder økonomi Hilde Lind, virksomhetsleder stabstjenester Lars Noreng, rådgiver Terje Aldar, kommunikasjonsrådgiverne Ole Christian Foss, Eva Rekvinn og Maren Engebretsen, IKT-rådgiver Stein Gulbrandsen

Protokollfører: Formannskapssekretær Kathinka Messel

Av 11 stemmeberettigede representanter var 11 til stede.

Settevaraordfører

Ordfører Magnus Arnesen hadde forfall til møtet og varaordfører Andreas Brännström tiltrådte som fungerende ordfører. Fungerende ordfører foreslo at Anna Margaretha Solberg (KrF) velges som settevaraordfører. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent

Protokollunderskrivere

Magnus Arnesen (H) og Therese Thorbjørnsen (Ap) hadde forfall og fungerende ordfører foreslo Anna Margaretha Solberg (KrF) og Svein Larsen (Ap) som protokollunderskrivere. Bystyret ga sin tilslutning til dette.

Orientering – nytt bibliotek

Kommunedirektør Turid Stubø Johnsen og direktør teknisk Liv Karin Sørli orienterte formannskapet om framdrift for det nye biblioteket. Orienteringen var lukket – unntatt offentlighet med hjemmel i kommuneloven § 11-5 3. ledd bokstav b og offentleglova § 23 1.ledd (vedlegg: tillegg til protokoll – unntatt offentlighet)

Saker til behandling

1/24 Høringsuttalelse - Strategiplan Partnerskapet for næringsutvikling i Østfold

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	18.01.2024	1/24

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektørens vurdering oversendes Partnerskapet for næringsutvikling i Østfold som Sarpsborg kommunes høringsuttalelse til strategiplan for næringsutvikling i Østfold.

Møtebehandling

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:
Margrethe Motzfeldt (H), Ståle Solberg (SaFoSa)

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

Formannskapets vedtak

Kommunedirektørens vurdering oversendes Partnerskapet for næringsutvikling i Østfold som Sarpsborg kommunes høringsuttalelse til strategiplan for næringsutvikling i Østfold.

2/24 Høringsuttalelse - forslag til endringer i privatskolelova

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	18.01.2024	2/24

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune sender følgende høringsuttalelse:

- Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om krav til organiseringen av kombinerte barne- og ungdomsskoler
- Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om differensiert tilskudd til små og store skoler
- Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om moderasjonsordninger
- Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om at departementet gis hjemmel til å gi forskrift om tilskuddsordningen

Møtebehandling

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:

Svein Larsen (Ap), Julia Brännström Nordtug (Frp), Ståle Solberg (SaFoSa)

Svein Larsen ba på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt om å få avholde gruppemøte. Dette ble innvilget.

Representanten Julia Brännström Nordtug (Frp) fremmet på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg følgende endringsforslag:

Sarpsborg kommune ønsker å takke for muligheten til å komme med hørings svar vedrørende forslag til endringer i privatskolelova. Nedenfor følger en vurdering av de mest sentrale delene av forslagene i høringsnotatet.

Skolesammensetningen i Sarpsborg

Sarpsborg kommune har 21 kommunale grunnskoler og to private skoler med hver sin ulike profil; en kristen grunnskole med 58 elever (1.-10.-trinn) og en internasjonal grunnskole med 267 elever (1.-10. trinn). Andelen som går på privat grunnskole 4,6 pst. Vi har også barn bosatt i Sarpsborg som benytter blant annet Steinerskolen i Fredrikstad. De private skolene er et viktig supplement til de offentlige skolene i Sarpsborg, og bidrar til valgfrihet for barn, unge og foreldre. For Sarpsborgsamfunnet for øvrig oppleves disse to tilbudene som et positivt mangfold. Dette mangfoldet ønsker vi å bevare.

Overordnet om endringer i tilskuddsordningen

Sarpsborg kommune støtter departementets ønske om å videreføre prinsippet om at tilskuddet til private skoler skal være basert på utgiftene i offentlig skole.

Sarpsborg kommune er samtidig meget bekymret for at ny tilskuddsmodell vil føre til at de private skolene ikke lenger vil ha tilstrekkelig grunnlag til å drifte videre og med det nedleggelse av disse to skolene. Det vil være et tap for Sarpsborg kommune og skolestrukturen som helhet. På kort sikt kan det også medføre kapasitetsutfordringer for de kommunale skolene i Sarpsborg, særlig på ungdomstrinnet, dersom de to private skolene blir lagt ned på kort varsel.

Rettssubjekt

Sarpsborg kommune støtter ikke at grunnskoler som har både barne- og ungdomstrinn skal bli lovpålagt å være organisert i samme rettssubjekt.

Differensiert tilskudd

Sarpsborg kommune støtter ikke departementets forslag om å endre til at skoler har både barne- og ungdomsskole kun får høyere tilskuddssats for en av skolene. Sarpsborg kommune støtter ikke påstanden om at disse skolene får for høyt tilskudd i dag. Den største faste kostnaden ved skoledrift er lønnskostnader. De kombinerte skolene kompenseres derfor ikke dobbelt opp, da lærerne ikke jobber begge steder samtidig eller kan øke antall timer undervisning.

Sarpsborg kommune støtter økningen av «knekkpunktet» fra 42 til 45 elever.

Moderasjonsordninger

Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om moderasjonsordninger.

Besparelser som følge av endringene

Sarpsborg kommune registrerer at departementet forventer en kostnadsbesparende effekt som følge av de foreslåtte endringene. Departementet argumenterer samtidig med at de private skolene i dag tar en betydelig lavere sum skolepenger enn det de har anledning til i henhold til loven. Dette blir i denne saken brukt mot skolene, og at de med det kan øke inntektene for å kompensere for bortfall av inntekter som følge av reduserte tilskudd. Sarpsborg kommune mener det er en stor fordel at de private skolene holder skolepenger på et lavt nivå. Dette er med på å sikre reell valgfrihet for familiene. Hvis skolepengene øker, vil færre ha anledning til å velge disse skolene, selv med gode moderasjonsordninger for de svakest stilte familiene.

Sarpsborg kommune forutsetter samtidig at ekstra kostnader ikke flyttes over på kommunene som følge av endringene.

Innføring

Hvis endringene blir vedtatt, mot klare advarsler både fra de private skolene og flere kommuner med private skoler i sin skolestruktur, vil Sarpsborg kommune støtte en gradvis innføring. Vi mener samtidig at høsten 2024 er for tidlig å starte innføringen av ny tilskuddsordning og mener skolene må få bedre tid til å tilpasse seg en ny økonomisk situasjon.

De særskilte skolene for funksjonshemmede

Sarpsborg kommune mener begrepsbruk i forbindelse med de særskilte skolene for funksjonshemmede (f-skoler) må endres, slik at de samsvarer med de endringene som er gjort i opplæringsloven som trer i kraft i august 2024. Begrepsbruk som særskilte behov, spesialundervisning og ressurskrevende elever mener Sarpsborg kommune at må erstattes med ordlyd som elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring, elever med behov for omfattende tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot endringsforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg. Endringsforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (mindretallet Ap3, Sp1, R1)

Formannskapetets vedtak

Sarpsborg kommune ønsker å takke for muligheten til å komme med hørings svar vedrørende forslag til endringer i privatskolelova. Nedenfor følger en vurdering av de mest sentrale delene av forslagene i høringsnotatet.

Skolesammensetningen i Sarpsborg

Sarpsborg kommune har 21 kommunale grunnskoler og to private skoler med hver sin ulike profil; en kristen grunnskole med 58 elever (1.-10.-trinn) og en internasjonal grunnskole med 267 elever (1.-10. trinn). Andelen som går på privat grunnskole 4,6 pst. Vi har også barn bosatt i Sarpsborg som benytter blant annet Steinerskolen i Fredrikstad. De private skolene er et viktig supplement til de offentlige skolene i Sarpsborg, og bidrar til valgfrihet for barn, unge og foreldre. For Sarpsborgsamfunnet for øvrig oppleves disse to tilbudene som et positivt mangfold. Dette mangfoldet ønsker vi å bevare.

Overordnet om endringer i tilskuddsordningen

Sarpsborg kommune støtter departementets ønske om å videreføre prinsippet om at tilskuddet til private skoler skal være basert på utgiftene i offentlig skole.

Sarpsborg kommune er samtidig meget bekymret for at ny tilskuddsmodell vil føre til at de private skolene ikke lenger vil ha tilstrekkelig grunnlag til å drifte videre og med det nedleggelse av disse to skolene. Det vil være et tap for Sarpsborg kommune og skolestrukturen som helhet. På kort sikt kan det også medføre kapasitetsutfordringer for de kommunale skolene i Sarpsborg, særlig på ungdomstrinnet, dersom de to private skolene blir lagt ned på kort varsel.

Rettssubjekt

Sarpsborg kommune støtter ikke at grunnskoler som har både barne- og ungdomstrinn skal bli lovpålagt å være organisert i samme rettssubjekt.

Differensiert tilskudd

Sarpsborg kommune støtter ikke departementets forslag om å endre til at skoler har både barne- og ungdomsskole kun får høyere tilskuddssats for en av skolene. Sarpsborg kommune støtter ikke påstanden om at disse skolene får for høyt tilskudd i dag. Den største faste kostnaden ved skoledrift er lønnskostnader. De kombinerte skolene kompenseres derfor ikke dobbelt opp, da lærerne ikke jobber begge steder samtidig eller kan øke antall timer undervisning.

Sarpsborg kommune støtter økningen av «knekkpunktet» fra 42 til 45 elever.

Moderasjonsordninger

Sarpsborg kommune støtter departementets forslag om moderasjonsordninger.

Besparelser som følge av endringene

Sarpsborg kommune registrerer at departementet forventer en kostnadsbesparende effekt som følge av de foreslåtte endringene. Departementet argumenterer samtidig med at de private skolene i dag tar en betydelig lavere sum skolepenger enn det de har anledning til i henhold til loven. Dette blir i denne saken brukt mot skolene, og at de med det kan øke inntektene for å kompensere for bortfall av inntekter som følge av reduserte tilskudd.

Sarpsborg kommune mener det er en stor fordel at de private skolene holder skolepenger på et lavt nivå. Dette er med på å sikre reell valgfrihet for familiene. Hvis skolepengene øker, vil færre ha anledning til å velge disse skolene, selv med gode moderasjonsordninger for de svakest stilte familiene.

Sarpsborg kommune forutsetter samtidig at ekstra kostnader ikke flyttes over på kommunene som følge av endringene.

Innføring

Hvis endringene blir vedtatt, mot klare advarsler både fra de private skolene og flere kommuner med private skoler i sin skolestruktur, vil Sarpsborg kommune støtte en gradvis

innføring. Vi mener samtidig at høsten 2024 er for tidlig å starte innføringen av ny tilskuddsordning og mener skolene må få bedre tid til å tilpasse seg en ny økonomisk situasjon.

De særskilte skolene for funksjonshemmede

Sarpsborg kommune mener begrepsbruk i forbindelse med de særskilte skolene for funksjonshemmede (f-skoler) må endres, slik at de samsvarer med de endringene som er gjort i opplæringsloven som trer i kraft i august 2024. Begrepsbruk som særskilte behov, spesialundervisning og ressurskrevende elever mener Sarpsborg kommune at må erstattes med ordlyd som elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring, elever med behov for omfattende tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging.

3/24 Høringsuttalelse - forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter - Styring og finansiering av barnehagesektoren

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	18.01.2024	3/24

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune avgir høringsuttalelse slik det framgår av saksframlegget.

Møtebehandling

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:

Julia Brännström Nordtug (Frp), Svein Larsen (Ap), Ståle Solberg (SaFoSa), Anna Margaretha Solberg (KrF), Jan Petter Bastøe (R)

Representanten Julia Brännström Nordtug (Frp) fremmet på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg følgende endringsforslag:

Sarpsborg kommune ønsker å takke for muligheten til å komme med hørings svar vedrørende forslag til endringer i barnehageloven. Nedenfor følger en vurdering av de mest sentrale delene av forslagene i høringsnotatet.

Sarpsborg kommune ser på barnehagesektoren som en helt sentral del av velferdstilbudet til befolkningen. Et overveiende flertall av barnehagene i Sarpsborg kommune er drevet av private aktører, med en andel på 70 pst. av barnehageplassene. De bidrar til et viktig mangfold i barnehagetilbudet og en valgfrihet som kommer barn og familiene til gode. Vi har et godt samarbeid på tvers av eierskap, noe vi ønsker at skal fortsette og utvikles i fremtiden.

Det er med bekymring Sarpsborg kommune leser enkelte av forslagene til departementet. Forslagene fra departementet bygger ikke opp under behovet for forutsigbare og bærekraftige rammebetingelser for private barnehager. Vi er bekymret for fremtiden til private barnehager og deres evne til å levere barnehageplasser hvis forslagene departementet blir en realitet, og dernest kommunens mulighet til å oppfylle innbyggernes rett til barnehageplass.

Sarpsborg kommune ser at det foreslås at kommunen kan lage egne forskrifter, herunder også forskrift for finansiering. Forslagene gir kommunen større oppgaver og ansvar, uten at det er varslet at det vil medfølge økonomiske ressurser til å håndtere dette. Sarpsborg kommune vil advare mot å pålegge kommunene flere oppgaver og mer ansvar for styring og finansiering i en sektor som allerede er gjennomregulert fra nasjonalt hold.

Regler om beregning av kommunalt tilskudd til private barnehager

Sarpsborg kommune støtter ikke at nasjonal forskrift for finansiering oppheves og erstattes av et lovkrav om lokale forskrifter. Dette innebærer i praksis en avvikling av økonomisk likeverdig behandling og en avvikling av nasjonale regler for beregning av tilskudd, i en sektor som er gjennomregulert av nasjonale krav til både kvalitet og innhold. Dette bygger ikke oppunder det helt grunnleggende behovet sektoren har for forutsigbarhet og likebehandling. Sarpsborg kommune mener også at det må legges til rette for samtidig finansiering av kommunale og private barnehager.

Et krav om at hver kommune skal fastsette forskrift for finansiering, vil også være en ny oppgave for kommunene. Sarpsborg kommune vurderer at oppgaven vil kreve mer ressurser til administrasjon og mer spesialisert kompetanse.

Sarpsborg kommune kan ikke lese av forslaget hva som skal utgjøre grunnlaget for en tilskuddssats. Det skal ikke lenger tas utgangspunkt i gjennomsnittlige kostnader for en kommunal barnehageplass, eller legges opp til kostnadsdekning, men det gis ingen beskrivelser av hva som skal ligge til grunn for selve satsen. Det foreslås mange variabler som krever utøvelse av skjønn i fordelingen av midlene. Kommunen er opptatt av at det må ligge objektive kriterier til grunn. Dette er avgjørende for en effektiv saksbehandling og ikke minst for å opprettholde tilliten mellom partene.

Pensjon er i dag et vanskelig tema. Det foreslås derfor at et framtidig system bør være mer forutsigbart og mindre komplisert. I høringsnotatet argumenteres det med at det er kommunene selv som er nærmest til å vurdere hvilke løsninger som er best i deres kommune. Sarpsborg kommune er enig i at systemet bør forenkles, men kan ikke se hvordan kommunen skal løse dette på en bedre måte enn staten så langt har klart.

Tilskudd til eiendom

Sarpsborg kommune kan ikke lese av høringsnotatet hva som skal ligge til grunn for beregning av disse satsene. Kommunen ser heller ikke at en lokal forskrift vil gi kommunen bedre styring. Denne modellen krever økte administrative ressurser og mer spesialisert kompetanse.

Godkjenning av barnehager

Sarpsborg kommune støtter innføringen av en etableringsgodkjenning. Vår oppfatning er at det kan virke forenkende for alle parter. Sarpsborg kommune støtter samtidig ikke at det skal stilles vilkår til profil på barnehagen. Foreldrenes behov må være førende for utviklingen av barnehagetilbudet.

Adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for

I dag er det i hovedsak søkerens ønsker som bestemmer hvilke barnehager som fylles opp. I perioder der det har vært overskudd på barnehageplasser har både private og kommunale barnehager redusert antall plasser. Dette har skjedd ved nedleggelse av barnehager og ved at barnehagene har redusert bemanning. En følge av dette er at det finnes en «reserve» som gjør det mulig for barnehager å ta i bruk disse plassene igjen uten at dette krever en ny godkjenning. Kommunen oppfatter at dagens system på denne måten er fleksibelt. I tillegg styrker dette foreldrenes valgfrihet. Ved overkapasitet må hver barnehage strekke seg lenger for å levere et tilbud av høy kvalitet, for å unngå å legge ned plasser.

Sarpsborg kommune vurderer at forslaget om at vedtak som skal fattes to år før og kun hvert 10. år, ikke vil fange opp fortløpende endringer. Dette kan også bidra til å binde kommunen i unødvendig grad dersom det skulle bli behov for å øke antall barnehageplasser. Sarpsborg kommune støtter ikke forslaget om adgang til å redusere antall plasser en barnehage er godkjent for.

Kommunens oppfølging av vedtak om godkjenning

Sarpsborg kommune kjenner seg ikke igjen i at private barnehager endrer leke- og oppholdsareal per barn for å kunne ta inn flere barn.

Private barnehager skal melde fra om opptak av barn fra andre kommuner

Forslaget om meldeplikt vil gi kommunen bedre oversikt over tilgjengelige plasser og en større forutsigbarhet med tanke på refusjoner mellom kommuner. Det vurderes at meldeplikten ikke vil utgjøre en stor arbeidsbelastning for de private barnehagene. Sarpsborg kommune støtter forslaget.

Innføre nye forskriftshjemler for kommunen

Forskrift om åpningstid

Sarpsborg kommune vurderer at også dette vil være unødvendig detaljstyring av barnehagene og ser ikke at det er et behov for å forskriftsfeste dette.

Forskrift om bemanning og krav til kompetanse

Forslaget legger til grunn at eventuelle forskriftskrav skal finansieres av kommunen. Sarpsborg kommune vurderer derfor at dette hører inn under forskrift om tilskudd og at det vil være unødvendig mye arbeid å utarbeide en egen forskrift for å ivareta dette punktet.

Forskrift om maksimalpris for foreldrebetaling og kostpenger

Sarpsborg kommune ser ikke at det vil være en aktuell problemstilling for kommunen å sette foreldrebetaling lavere enn nasjonal makspris.

Kommunen ser heller ingen hensikt med å detaljstyre nivået på kostpenger hos de ulike barnehagene. Vi mener at foreldrene og barnehagen kjenner behovene knyttet til kosthold godt. Enkelte barnehager bruker også kost i barnehagen som en del av sin profil, noe vi mener bidrar til mangfoldet av barnehager. Et godt kosttilbud i barnehagen kan bidra til sosial utjevning, mindre matsvinn og en enklere hverdag for foreldre som slipper å bruke tid på å smøre matpakker. Betaling for mat i barnehagen er i dag også regulert i forskrift til barnehageloven, som sier at foreldre ikke skal betale mer for mat enn det barnehagen har av kostnader knyttet til dette.

I og med at det gis refusjon mellom kommuner mener Sarpsborg kommune at makspris bør være førende som en nasjonal sats selv om en nabokommune har innført en lavere makspris.

Sarpsborg kommune vil påpeke at forslagene har en betydelig svakhet, ved at de foreslåtte endringene ikke er grundig konsekvensutredet og konsekvensene er svært mangelfullt beskrevet i høringsnotatet. Sarpsborg kommune har merket den unisone motstanden mot forslagene fra Sarpsborgs private barnehager, og dette bekymrer også Sarpsborg kommune. Forslagene kan innebære betydelige konsekvenser for barnehagedriften til private barnehager og dernest kommunenes evne til å levere tilstrekkelig antall barnehageplasser av god kvalitet til innbyggerne. Barnehageplasser er som kjent viktig for arbeidslinja. Sarpsborg kommune støtter derfor ikke helheten i forslagene og er bekymret på vegne av de private barnehagers fremtid.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot endringsforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg. Endringsforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Sammen for Sarpsborg ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (mindretallet Ap3, Sp1, R1).

Formannskapetets vedtak

Sarpsborg kommune ønsker å takke for muligheten til å komme med høringssvar vedrørende forslag til endringer i barnehageloven. Nedenfor følger en vurdering av de mest sentrale delene av forslagene i høringsnotatet.

Sarpsborg kommune ser på barnehagesektoren som en helt sentral del av velferdstilbudet til befolkningen. Et overveiende flertall av barnehagene i Sarpsborg kommune er drevet av private aktører, med en andel på 70 pst. av barnehageplassene. De bidrar til et viktig

mangfold i barnehagetilbudet og en valgfrihet som kommer barn og familiene til gode. Vi har et godt samarbeid på tvers av eierskap, noe vi ønsker at skal fortsette og utvikles i fremtiden.

Det er med bekymring Sarpsborg kommune leser enkelte av forslagene til departementet. Forslagene fra departementet bygger ikke opp under behovet for forutsigbare og bærekraftige rammebetingelser for private barnehager. Vi er bekymret for fremtiden til private barnehager og deres evne til å levere barnehageplasser hvis forslagene departementet blir en realitet, og dernest kommunens mulighet til å oppfylle innbyggernes rett til barnehageplass.

Sarpsborg kommune ser at det foreslås at kommunen kan lage egne forskrifter, herunder også forskrift for finansiering. Forslagene gir kommunen større oppgaver og ansvar, uten at det er varslet at det vil medfølge økonomiske ressurser til å håndtere dette. Sarpsborg kommune vil advare mot å pålegge kommunene flere oppgaver og mer ansvar for styring og finansiering i en sektor som allerede er gjennomregulert fra nasjonalt hold.

Regler om beregning av kommunalt tilskudd til private barnehager

Sarpsborg kommune støtter ikke at nasjonal forskrift for finansiering oppheves og erstattes av et lovkrav om lokale forskrifter. Dette innebærer i praksis en avvikling av økonomisk likeverdig behandling og en avvikling av nasjonale regler for beregning av tilskudd, i en sektor som er gjennomregulert av nasjonale krav til både kvalitet og innhold. Dette bygger ikke oppunder det helt grunnleggende behovet sektoren har for forutsigbarhet og likebehandling. Sarpsborg kommune mener også at det må legges til rette for samtidig finansiering av kommunale og private barnehager.

Et krav om at hver kommune skal fastsette forskrift for finansiering, vil også være en ny oppgave for kommunene. Sarpsborg kommune vurderer at oppgaven vil kreve mer ressurser til administrasjon og mer spesialisert kompetanse.

Sarpsborg kommune kan ikke lese av forslaget hva som skal utgjøre grunnlaget for en tilskuddssats. Det skal ikke lenger tas utgangspunkt i gjennomsnittlige kostnader for en kommunal barnehageplass, eller legges opp til kostnadsdekning, men det gis ingen beskrivelser av hva som skal ligge til grunn for selve satsen. Det foreslås mange variabler som krever utøvelse av skjønn i fordelingen av midlene. Kommunen er opptatt av at det må ligge objektive kriterier til grunn. Dette er avgjørende for en effektiv saksbehandling og ikke minst for å opprettholde tilliten mellom partene.

Pensjon er i dag et vanskelig tema. Det foreslås derfor at et framtidig system bør være mer forutsigbart og mindre komplisert. I høringsnotatet argumenteres det med at det er kommunene selv som er nærmest til å vurdere hvilke løsninger som er best i deres kommune. Sarpsborg kommune er enig i at systemet bør forenkles, men kan ikke se hvordan kommunen skal løse dette på en bedre måte enn staten så langt har klart.

Tilskudd til eiendom

Sarpsborg kommune kan ikke lese av høringsnotatet hva som skal ligge til grunn for beregning av disse satsene. Kommunen ser heller ikke at en lokal forskrift vil gi kommunen bedre styring. Denne modellen krever økte administrative ressurser og mer spesialisert kompetanse.

Godkjenning av barnehager

Sarpsborg kommune støtter innføringen av en etableringsgodkjenning. Vår oppfatning er at det kan virke forenkende for alle parter. Sarpsborg kommune støtter samtidig ikke at det skal stilles vilkår til profil på barnehagen. Foreldrenes behov må være førende for utviklingen av barnehagetilbudet.

Adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for

I dag er det i hovedsak søkerens ønsker som bestemmer hvilke barnehager som fylles opp. I perioder der det har vært overskudd på barnehageplasser har både private og kommunale barnehager redusert antall plasser. Dette har skjedd ved nedleggelse av barnehager og ved at barnehagene har redusert bemanning. En følge av dette er at det finnes en «reserve» som gjør det mulig for barnehager å ta i bruk disse plassene igjen uten at dette krever en ny godkjenning. Kommunen oppfatter at dagens system på denne måten er fleksibelt. I tillegg styrker dette foreldrenes valgfrihet. Ved overkapasitet må hver barnehage strekke seg lenger for å levere et tilbud av høy kvalitet, for å unngå å legge ned plasser.

Sarpsborg kommune vurderer at forslaget om at vedtak som skal fattes to år før og kun hvert 10. år, ikke vil fange opp fortløpende endringer. Dette kan også bidra til å binde kommunen i unødvendig grad dersom det skulle bli behov for å øke antall barnehageplasser. Sarpsborg kommune støtter ikke forslaget om adgang til å redusere antall plasser en barnehage er godkjent for.

Kommunens oppfølging av vedtak om godkjenning

Sarpsborg kommune kjenner seg ikke igjen i at private barnehager endrer leke- og oppholdsareal per barn for å kunne ta inn flere barn.

Private barnehager skal melde fra om opptak av barn fra andre kommuner

Forslaget om meldeplikt vil gi kommunen bedre oversikt over tilgjengelige plasser og en større forutsigbarhet med tanke på refusjoner mellom kommuner. Det vurderes at meldeplikten ikke vil utgjøre en stor arbeidsbelastning for de private barnehagene. Sarpsborg kommune støtter forslaget.

Innføre nye forskriftshjemler for kommunen

Forskrift om åpningstid

Sarpsborg kommune vurderer at også dette vil være unødvendig detaljstyring av barnehagene og ser ikke at det er et behov for å forskriftsfeste dette.

Forskrift om bemanning og krav til kompetanse

Forslaget legger til grunn at eventuelle forskriftskrav skal finansieres av kommunen. Sarpsborg kommune vurderer derfor at dette hører inn under forskrift om tilskudd og at det vil være unødvendig mye arbeid å utarbeide en egen forskrift for å ivareta dette punktet.

Forskrift om maksimalpris for foreldrebetaling og kostpenger

Sarpsborg kommune ser ikke at det vil være en aktuell problemstilling for kommunen å sette foreldrebetaling lavere enn nasjonal makspris.

Kommunen ser heller ingen hensikt med å detaljstyre nivået på kostpenger hos de ulike barnehagene. Vi mener at foreldrene og barnehagen kjenner behovene knyttet til kosthold godt. Enkelte barnehager bruker også kost i barnehagen som en del av sin profil, noe vi mener bidrar til mangfoldet av barnehager. Et godt kosttilbud i barnehagen kan bidra til sosial utjevning, mindre matsvinn og en enklere hverdag for foreldre som slipper å bruke tid på å smøre matpakker. Betaling for mat i barnehagen er i dag også regulert i forskrift til barnehageloven, som sier at foreldre ikke skal betale mer for mat enn det barnehagen har av kostnader knyttet til dette.

I og med at det gis refusjon mellom kommuner mener Sarpsborg kommune at makspris bør være førende som en nasjonal sats selv om en nabokommune har innført en lavere makspris.

Sarpsborg kommune vil påpeke at forslagene har en betydelig svakhet, ved at de foreslåtte endringene ikke er grundig konsekvensutredet og konsekvensene er svært mangelfullt beskrevet i høringsnotatet. Sarpsborg kommune har merket den unisone motstanden mot forslagene fra Sarpsborgs private barnehager, og dette bekymrer også Sarpsborg kommune. Forslagene kan innebære betydelige konsekvenser for barnehagedriften til private barnehager og dernest kommunenes evne til å levere tilstrekkelig antall barnehageplasser av god kvalitet til innbyggerne. Barnehageplasser er som kjent viktig for arbeidslinja. Sarpsborg kommune støtter derfor ikke helheten i forslagene og er bekymret på vegne av de private barnehagers fremtid.

4/24 KS debatthefte 2024 - uttalelse fra Sarpsborg kommune

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	18.01.2024	4/24

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune besvarer spørsmålene til KS debatthefte for 2024 som gjengitt i saksframlegget.

Møtebehandling

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:
Svein Larsen (Ap)

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak

Sarpsborg kommune besvarer spørsmålene til KS debatthefte for 2024 som gjengitt i saksframlegget.

Møtet hevet kl. 15.50

Andreas Brännström

Anna Margaretha Solberg

Svein Larsen